

Az új jugoszláv demokrácia nem türi a nemzetiségi ellentéteket

Erdekes beszélgetés egy partizán tiszttel

Egy fiatal partizán tiszt járt Szegeden. Nagy év óta harcol a jugoszláv nép felszabadításáért Tito hadseregében, részt vett a legvéresebb gerilla-harcokban, a legkalandosabb vallalkozásokban. Az iskola padjait vallta el, hogy fegyvert foghasson népe és haraja függetlensége kivívásáért. Tele van hittel és lelkesedéssel. Bányai fiú, tökéletesen beszél magyarul és ismeri a célt, amelynek kivívásáért felleltek Európa megfoglalásáért.

Alig 24 éves gyerekmber, de minden szavát a sokatapasztalt férfibizakodása és bölcsessége hatja át. Először azt kérdezzük tőle, hogy Jugoszlávia területén merre vannak még harcok.

— A Szerémségben, a Dráva mentén, Szlovéniában, Horvátországban, Szlovénia egyes részein és Bosznia néhány elszigetelt körzetében, — mondja. A régi Szerbia egész területe, a Dalmát-tengerpart és Montenegró már teljesen szabad. Ezeket a területeket túlnyomó nagyszámú jugoszláv seregek szabdották fel. A felszabadított seregek partizánok igen nagy német erőket kórtak le még mindig. Ezeket a fasiszta hadaknak egy keskeny sávot csupán Ausztria területével van még összeköttetésük és így kivágnak a bitort területéről már nem is tudnak. A folszabadított jugoszláv néphadsereg már a legkezezebb harci eszközökkel, tankokkal, páncélosokkal és nehéztüzérséggel is rendelkezik és szabályszerű hadműveletekkel folytatja a lekötött fasiszta hadseregrészek megsemmisítését. A németek oldalán már csak az áruló csebnik-maradványok, a horvát usztasa, Rupnik-fele szlovén lehgárdisták és a még megmaradt horvát dombranszák, a horvát rekurális katonaság harcolnak, de egyre nagyobb tömegben állnak át hozzánk egész csapatokkal magukkal hozva teljes felszerelésüket.

— Hogy mikor ér véget a felszabadító háború, reméljük hamarosan. A jugoszláv néphadsereg napról-napra erősebb, a folszabadított területekről tömegesen jelentkezőként a lakosság frontszolgálatra sokszor erőszakkal kell visszatartani a jelentkezőket, hogy gazdátlanul ne maradjanak. A szükség közgazdasági hivatalok. A háború végénél időpontia természetesen nemcsak a jugoszlávai harcok utemétől függ, hanem külső körülményektől is, különösen a magyarországi frontszabás eseményeitől. Néphadseregünk minden egyes alakulatát egészen új szerű, páratlanul mély hazaszeretettel látja át, amelynek a régi sovíniszta hazafisághoz semmi köze nincs. A mi hazaszeretetünk sokkal mélyebb és emberibb, sokkal fölvilágosultabb, szabadabb. Demokratikus. Ez a szellem egyformán áthatja a legényeket és tiszteket. Ebből fakad a természetes fegyelem, amely nem kálóségeken mutatkozik meg, hanem lelkielőfeltételek hadműveleteink páratlan sikerének. A hadsereg tagjai a rangnélküli közlegénytől egészen a tábornoki kar legmagasabb tagjainak családi viszony fűzősége, aminek az a magyarázata, hogy a tisztikar tagjai nem fölöröködtek közénk, hanem közönlönynek ki. Nincs tisztelési kötelezettség, bajársaink méltóságukkal együtt egymást a rangra való tekintet nélkül.

— A fasiszta csatorna-propaganda természetesen a régi recept szerint most is elkövet mindent, hogy hazug-ágokkal és uszítással ellentéteket szitson a magyar és a jugoszláv nép között. Ujjászülött jugoszláv állam vezetőinek bölcsessége és az új demokratikus Magyarország népének józansága természetesen meggyűlöli ezeket az alattomos kísérleteket és meg fogja teremteni két egymásra utalt nép között a legszorosabb testvéri kapcsolatot. A harcok és a bányai magyarság helyzetéről ezeket mondotta a fiatal partizán tiszt:

— Mi sem a Bányában, sem a Bácskában nem csináltunk ugyanezt a magyar kérdést, viszont nem kérdés volt is, van is. A magyarok nálunk teljes egyenjogúságot kaptak államunk többi népeivel, mellyek közé a németeket nem számíthatjuk. Bevalljuk, hogy különösen a Bácskában az első pillanatokban bizonyos nehézségekkel jár a németek az egyenlőség elvét eminek az az oka, hogy a nép nem ment át a harcra, sem a magyarok, sem a többi és politikailag nem utalt ahhoz az iskolázottsághoz, amely minden más tartomány népeinek kiűzött. A Bácskában és a Bányában a különleges helyzet miatt volt hatása az uszításnak, a fasiszta propagandának, de ezt helyes politikai beavatkozással és fölvilágosítással igen rövid idő alatt kiküszöböltük. Bebizonyítottuk németeknek, hogy semmi jogcímünk nincs a magyarok üldözésére, még a sajnálatos „hátskai események” sem jogosítanak fel erre bennünket, mert ezeknek az oka nem a nép, hanem egy reakciós, a nagy magyar imperializmus gondolatával áthatott klikk volt, amely az általános német n-pkiirtási politika engedelmessége és vándoroként végezték nyilkos munkáját. Tervszerűen uszították egymás ellen a népeket és ennek az uszításnak romboló hatásával csakis egy olyan széles alapokra fektetett mozgalom birkózhatott meg eredményesen, mint ami a jugoszláv felszabadító mozgalom, különösen mikor látta a nép, hogy milyen lelkiismeretes kutatjuk föl és büntetjük meg a veres kilegések okozóit és öntudatos végrehajtóit, akkor teljesen megváltozott és ma már teljes az egyetértés. Az elvharc, hogy a bűnösöket meg kell büntetni, de a többi néket részesíteni kell mindabban a szabadságban, amit a felszabadított jugoszláv népi számára.

— Bányában némileg más volt a helyzet. Ott németek voltak és a magyarok helyzete majdnem ugyanolyan kedvezőtlen volt, mint a szerbeké. A felszabadítás után nem is volt komoly ellentét a magyarok és a szlávok között, aminek bizonyossága, magyar képviselők is helyet foglaltak és a legelő napokban egyik magyar képviselő is fe szözlött. Oriási lelkesedéssel fogadta bejelentését, hogy a magyarok is részt akarnak venni az új demokratikus Jugoszlávia felépítésében. A bányai magyarság tömegesen jelentkezett a jugoszláv néphadseregbe és a harcokban is mindenütt derekasan megállta a helyét.

— A Szerémségben lényegesen eltérő helyzete volt az ottlévő magyarságnak. Ott a magyarok éppen

úgy hajtatták és segítették a partizánokat, kockáztatva ezzel a fasiszta reakció dühét, mint az ott élő szlávok. A felszabadulás után a Szerémségben éppen ezért a magyar kérdés semilyen formában nem bukkant föl. A szerémségi szlávok nagyon szeretik a magyarokat, ez a magyarázata annak, hogy sem gazdasági, sem politikai együtélésükben semmiféle zavaró momentum nem merült fel.

— Mi az álláspontja a határkérdésben az új Jugoszláviának, — kérdeztük.

— Tíz pontosan megállapította Nyilatkozata szerint a határkérdés megoldása a békekonferencia dolga. Ehhez megvárjuk, hogy a miénk nem adjuk, de a másé nem kell.

A jugoszláv népek politikai életéről beszélt ezután:

— Szabadságharcunk sikerének titka, — mondta — hogy ezt a harcot a legszélesebb körű népi mozgulás hívta életre. Ezt csak úgy lehetett el, hogy előzőleg népünk politikailag megneveltük és megértettük vele a szabadságharc elkerülhetetlen szükségességét. Már a harcok közepette is megindult a politikai élet, amelyben részt vettek az összes népmozgások együttesen, de külön politikai alakulatok keretei között. Így például az antifasiszta népi szövetség és az antifasiszta ifjúsági szövetség szerves hozzátartozói a leggyorsabb antifasiszta népi felszabadítási fronthoz. Ez a front tulajdonképpen egy politikai megmozdulás, amely magába ölel minden olyan becsületes antifasisztát, aki valamilyen is hozzá akar járulni Jugoszlávia mielőbbi megtisztításához a fasiszta megszállóktól és a hazaárulóktól. A Jedinstveni narodno oslobodilački front a JNOF nem pártkoalíció, hanem egységes politikai tömegmozdulás, amelyben tekintet nélkül pártállására, mindenkinek egyenlő jogai és kötelességei vannak. A női és ifjúsági szövetség is csak azért létezik mint külön szervezete, hogy könnyebben oldhassa meg speciális feladatokról is.

A felszabadított Jugoszlávia egyik legkomolyabb problémája a német kérdés. A lelkes partizán tiszt erről a következőt mondta:

— Az új Jugoszláviában nincs helye annak a németnek, aki nem vesz részt a népfelszabadító mozgalomban. Mi a németeket nem azonnal elvesszük, mert németek, hanem azért, mert gondos vizsgálatunk során bebizonyosodott, hogy kivétel nélkül csaknem valamennyien aktívan részt vettek a népfelszabadító harc lefolyására irányuló akcióban.

— Az a törekvésünk — mondott — befejeződik — hogy minél magasabbra emeljük tömegeink színvonalát. Az egész jugoszláv nép páratlan lelkesedéssel kapcsolódott be a sokszor egyenlőlen harcba és ezzel biztosította azokat az eredményeket, amelyeknek ma már Jugoszlávia népeinek legnagyobb része birtokosa, és amelyeket a közeljövő bizonyosan meghoz minden Jugoszláviában élő néznek.

Megnyílt

műloppoló

Tisza Lajos-körút 13 sz. fsz. 1. Naponta 9—1-ig.

Szakadt, molyrágott, kiégett ruhák és öltönyök láthatatlan beszövése.

Szabók részére szivarzsebek, gomblyukák gyors és lelkiismeretes beszövése.

Keresek kar- és zsebórát,

mellyek járnak és használható állapotban vannak. ARANYAT és ékszeri beváltók. LACZKO és szeréssz, Károly-u. 14. Tel. K. mellett

Churchill Athén diszpolgára

London, február 17. Churchillt Athén diszpolgárává választották az angol nagykövetségben ma lezáródó rövid szerződés keretében. Az EAM központi bizottsága üdvözlését küldte Churchillnak Görögországha való érkezése alkalmából. Az üdvözlés így szól:

— Továbbra is mindent elkövetünk a szövetségesekkel együtt működve, hogy a fasisztust szétzúzzuk és a görög demokráciát megszilárdítsuk. Mindent megteszünk, hogy ujjaépítsük országunkat. Ehhez hozzá fog járulni az Ön megérkezése görög földre.

A dollármilliomosok

Az amerikai rendőrség felkutatja az illegális számlákat, amelyek a náci vezérek titkos betéteit őrizték arra az esetre, ha az elvesztett háború után a német nép hőhérainak sikerülne kimenekülni a tönkretett országából, valahol külföldön is milliommosként élhessenek. A számkönyv egy része határ-idős életbiztosításokban fekszik, amelyek rövid lejáratúak; öt-hét-tíz év múlva teljes összegükben felvehetők. Itt a részletes kimutatás (dollárban):

Göring készpénz 3 millió 565 ezer, életbiztosítás 1.4 millió; Goebbels 4 millió 535 ezer készpénz, életbiztosítás 2.5 millió; Ribbentrop 3 millió 165 ezer készpénz, életbiztosítás 6.7 millió; Hess 2 millió 450 ezer készpénz, életbiztosítás 1.6 millió; Ley 1 millió 50 ezer készpénz, életbiztosítás 0.8 millió.

Az összegek dollárban is tekintélyesek. A legkisebb közülük a német „Munkafront” vezetőjéé, Ley doktoré pengőben átszámítva 9 millió 738 ezer pengőft jelent.

Felhívás!

Székesfővárosunk sokat szenvedett lakossága megkívánja, hogy minden magyar város s így Szeged is kivégye részét a tőle felheli segélymunkából.

Pest! gyermekeket kell Szegeden elhelyezni, szegedi asszonyok segítettek, fogadtak házatokba, gondozták és a mostani nehézségeken segítséket át őket.

Felhívjuk Szeged lakosságát, minél nagyobb számban jelentkezzenek azok, akik segíteni tudnak, fővárosunk éhező gyermekei.

A gyermekmentő akcióra jelentkezni lehet az összes szegedi pártszervezetnél, a tanvái közigazgatási kirendeltségeknél, a Nemzeti Segélyhivatalos helyiségekben és naponta 8—13 óráig Városháza I. em. 19. sz. alatt.

Szeged, 1945 február 14.

Nemzeti Bizottság
Nemzeti Segély
Szegedi Kommunista Párt
Szociáldemokrata Párt
Független Kisgazdapárt
Nemzeti Parasztpárt
Polgári Demokrata Párt